

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Epidemie horečky Rift Valley na ostrově Mayotte v Indickém oceánu, zámořském departementu Francie

Níže uvádíme volný překlad souhrnu informací o současném výskytu RVF na Mayotte. Riziko nákazy pro občany ČR a EU/EEA je velmi nízké, týká se cestovatelů do postižených oblastí, kterým je doporučeno dodržovat níže uvedená preventivní opatření. Možnost zavlečení RVF do kontinentální Evropy je nepravděpodobná, importované případy onemocnění RVF nelze vyloučit.

Základní informace o onemocnění Horečka Rift Valley (Rift Valley Fever - RVF) jsou uvedeny na stránkách SZÚ [1]: <http://www.szu.cz/tema/prevence/zakladni-informace-o-onemocneni>

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí publikovalo na svých webových stránkách rychlé hodnocení rizika v souvislosti s výskytem onemocnění Horečkou Rift Valley (RVF) na ostrově Mayotte ke dni 7. března 2019 [2]:

<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/RRA-Rift-Valley-fever-Mayotte-France-March-2019.pdf>

Od konce listopadu 2018 do 1. března 2019 místní úřady nahlásily 82 lidských případů horečky Rift Valley (Rift Valley fever - RVF) na ostrově Mayotte.

Mayotte je zámořský region a zámořský departement Francie v Indickém Oceánu. Je jedním z hlavních 4 ostrovů Komorského souostroví. Případy onemocnění se vyskytly zejména ve středozápadní a severní části ostrova a postiženy byly především venkovské oblasti. K uvedenému datu nebyly hlášeny případy úmrtí.

Riziko nákazy pro cestovatele do těchto oblastí nebo jejich obyvatele je velmi nízké, pokud dodržují příslušná preventivní opatření. Nicméně osoby v kontaktu s nakaženými zvířaty v oblastech výskytu RVF (jako veterináři, pracovníci na farmách, v masném průmyslu při zpracování masa a porážce zvířat) jsou ve zvýšeném riziku infekce virem RVF. Tyto osoby v riziku by proto měly manipulovat s potenciálně infikovanými zvířaty bezpečným způsobem a dodržovat zásady bezpečné praxe při zacházení se zvířaty při jejich chovu a porážce. V postižených oblastech je třeba se vyvarovat konzumace syrového mléka a zvířecích produktů, které neprošly důkladnou tepelnou úpravou. Kromě toho je třeba dodržovat osobní ochranná opatření proti poštípání komáry.

Přenosu viru RVF kontaktem s krví nebo infikovaným materiálem ve zdravotnických zařízeních lze zabránit dodržováním běžných opatření definovaných v pokynech Světové zdravotnické organizace "Standardní preventivní opatření ve zdravotnictví".

V minulosti se vyskytly případy RVF u cestovatelů navracejících se z oblastí s výskytem RVF zpět do kontinentální Evropy, jelikož RVF je endemická v mnoha afrických zemích. V současnosti nelze vyloučit import lidských případů RVF z Mayotte do zemí EU/EEA, zejména do některých nejvzdálenějších zámořských území EU v Indickém oceánu (např. Réunion).

Odborníci v členských zemích EU by proto měli mít povědomí o epidemiologické situaci ohledně výskytu RVF v Africe, včetně nejvzdálenějších zámořských regionů EU v Indickém oceánu a v zemích Arabského

poloostrova a rovněž by měli zahrnout RVF do diferenciální diagnostiky onemocnění u pacientů navracajících se z postižených oblastí. Pokud by došlo k importu viru RVF nakaženým člověkem, pravděpodobnost následného trvalého přenosu na další osoby je velmi nízká, protože přímý přenos z člověka na člověka nebyl u onemocnění RVF popsán.

U importovaných případů RVF ve viremické fázi by měla být dodržována preventivní opatření ke snížení rizika možného dalšího přenosu prostřednictvím vektorů na člověka, jedná se o preventivní opatření proti poštipání komárů v oblastech s kompetentními a aktivními vektory.

[3] Virus Rift Valley mohou přenést komáři *Culex pipiens* a *Aedes vexans* (tyto oba druhy se u nás běžně vyskytují). *Culex pipiens* sají na člověka pouze v teplejších oblastech (jinak je převážně ornitofilní), aktivní je od května do října (často bodá uvnitř obydlí). *Aedes vexans* se masivně vyskytuje (a bodá člověka venku) po povodních a může být aktivní až do prvních mrazíků. Kompetence pro přenos viru RVF našich populací těchto komárů však není známa.

Současná epidemie RVF v Mayotte představuje pro země EU/EEA velmi malé riziko, pokud jde o zavlečení RVF prostřednictvím obchodu se zvířaty, neboť dovoz živých zvířat a jejich masa a mléka z Mayotte do kontinentální části EU jsou vzhledem k velké vzdálenosti pravděpodobně velmi vzácné.

Pokud by byl virus zavlečen do kontinentální části zemí EU/EEA prostřednictvím importovaných infikovaných zvířat z oblasti RVF v Africe, pravděpodobnost dalšího místního přenosu vektorem mezi zvířaty v Evropě je během zimní sezóny velmi nízká kvůli malému výskytu a nízké aktivitě kompetentních populací komárů v kontinentální Evropě, i když to nelze zcela vyloučit. Podobně další riziko, které nelze úplně vyloučit, může být nelegální přeprava čerstvého masa a nepasterizovaného mléka a tepelně neošetřených produktů od infikovaných přežvýkavců v osobních zavazadlech cestovatelů.

Riziko přenosu prostřednictvím infikovaných látek lidského původu (SoHO) je velmi nízké.

ECDC bude monitorovat situaci v Mayotte a aktualizovat své hodnocení, pokud se změní riziko pro EU.

Zdroje:

1. Základní informace o onemocnění Horečka Rift Valley (Rift Valley Fever - RVF):
<http://www.szu.cz/tema/prevence/zakladni-informace-o-onemocneni>
2. ECDC, Rapid Risk Assessment - Rift Valley fever outbreak in Mayotte, France, 7 March 2019
<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/RRA-Rift-Valley-fever-Mayotte-France-March-2019.pdf>
3. Hubálek Z. a Rudolf I. Microbial Zoonoses and Sapronoses. 1. vyd.
Dordrecht-Heidelberg-London-New York: Springer, 2011. 457 s. ISBN 978-90-481-9656-2

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV